

Մ Ե Ն Տ Ո Ր

ՄԵՃՄՈՒԱՅԸ ՄԵՊԱՀԻՍԻ ՄԻՒՖԻՏԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ.

1886 ՄԱՐՏ 15

ՆՕՄԵՐՈ 6

ՄԵՆՏՈՐՈՒՆ ՄԷՊՏԷՍԻ ՎԷ ՄԷՍԼԷՔԻ

Մայիմ օրուղու վեճհ իւղրէ Մեմտոր լուղէթի՝ Ո. Ղիսեւսին սրգ տօսթու վէ Տէլէմաքըն⁽¹⁾ միւրէպպիսի վէ ըհհպէրի ահեու թանըմըչ օլան զաթըն իամի օլուպ՝ Ա. թենաս⁽²⁾ Տէլէմաքը թէրպիյէ էթմէք իչիւն պու զաթըն շէքլ ու հիյեէթինտէ թէճէսսիւմ էտէր իմիչ :

(1) Ողիսեւս՝ գատիւմ Եունանիսթանըն իթաքէ ճէգիրէսինին գրալը վէ տիրայէթ ու ճէսարէթիյլէ՝ թագրիպէն պունտան 3078 տէնէ էվլէլ վուգու պուլան Տրովա մուհարէպէսինին է՛ն մէշուր պիր պէհատըրը օլուպ՝ պու մուհարէպէ միւնասէպէթիյլէ ուզուսն միւտտէթ մէմէքէթինի թէրք էթալիյինտէն՝ օղլու Տէլէմաք քէնտիսինի արամադ իչիւն ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթլէ տօլու տէնիզ եօճուլուղունա չըգմըչ :

(2) Էտաթիյրի էվլէլիյն (ղիցաբանութիւն) գալլինճէ, Աթե-նաս եալսօտ Միներվա՝ Արամադըն գըղը վէ զէքեալէթ վէ մա՛րիֆէթ իլահհսի օլուպ, կիւեա Հերմէսին՝ պալթա իլէ Արա-մադըն գաֆասընը եարաղը վաղըթ՝ միւսէլլահ օլարադ անըն պէյնինտէն տիշարը սըչրամըչ : Իշթէ պու Աթենաս տըրքի, Տէլէմաքը թէհիթէլէրտէն գուրթարմադ իչիւն, Մեմտոր իամի վէ ինսան գըեաֆէթի իլէ պիւթիւն սէյեահտթընտա անտէն այրըմամըչ :

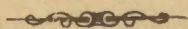
Մենտորը լուղէթինին իսթիմալտա ճարի օլան մա'նասը իսէ՝ թէճըրլալէքեար վէ միւտէպպիր միւշավիր վէ կէնճ-լէրէ տէլիլ վէ նազիրտէմէք օլուր :

Մէճմուլամըզ իչիւն պու իսմի ինթիխապ էթմէմիզ րասթ կէլէ պիր շէյ օլմայուպ՝ մագսէտէ մէպնի տիր , վէ պու մագսէտ՝ ալիմ վէ ագիլ զաթլարըն պէյան էթ-միշ օլտուգլարը մուհիմմ վէ միւֆիտ էֆքեար վէ թա-սազվուրաթը էսաս իթթիխազլա , անլէրտէն միլլէթիմի-զին հալ վէ վազթընա միւնասիպ օլանլարը նէշը ու թա'-միմտէն , ալէլ ումուլմ ինսան ճինսինէ , վէ խուսուսի սուրէթտէ ֆամիլեալարա վէ ֆէրտլէրէ մախսուս իզթի-զալը մալիմաթ 'իթասընտան , ագլ իլէ , վագթ իլէ , ագչէ իլէ վէ սայիր վէճհ իլէ ճինսինէ խըզմէթ էտէն զէվաթա իպրազը թէշէքքիւրտէն , խըզմէթինտէ իսթի-գամէթլէ միւտավիմ պուլունան Բիլիսա , մէքթէպ վէ միլլէթ խատէմէսինի թէշվիգ վէ թա'զիմտէն , վէլ հասըլ հասպ էլ իզթիտար թէնվիրի էֆքեարը ումուլիյէտէն իպարէթ , ֆագաթ , թա'լիմաթը տինիյէ կիպի մէվատտը խուսուսիյէտէ՝ էրմէնի քիլիսասընըն մէնաֆիլինէ խըզմէթ էտէճէյի տէ թապիի տիր :

Բէզալիք , մատէմքի , հէր իշտէ սալթ սէօզ իլէ պէ-յանը էֆքեար , քրիթիքա վէ մուախէզէ էթմէք գօլայ , վէ պիլ ֆիիլ իճրա'աթ իսէ միւշքիլ տիր , Մենտոր՝ միւմ-քինի մէրթէպէ , թախրիպտէն զիեատէ թա'միրլէ , եանի սուլի հալլէրի թագպիհտէն զիեատէ հիւսնի հալլէրի թահսին վէ թէշէպպիւսաթը խայրիյէյի թէշվիգլէ գա-նա'աթ էտէճէք տիր :

Իշթէ Մենտորուն մէպտէսի պո'ւ տուր , մէսլէ'քի տէ պու օլաճագ տըր : Պինաէն ալէյհ , մէպտէմիզտէ սա-պիթ վէ մէսլէքիմիզէ սալիք օլուպ տա , հագիգաթ պիլ-տիլիմիզ էֆքեարը պէյան էյլէմէմիզլէ՝ վէ մա'րիֆէթ

սաթմադ իշխն պիր թագըմ երեքսէք մաստէլէրտէն
պահս էթմէյիպ տէ պա'զըլար ս ասի կէօրիւնէն մէսէլէ-
լէր իլէ ուզրաշմո'րդւս՝ մէյա ո'ի շիւսիէ թէր իշի վէ
մէսաֆիի զաթիյէ թէէմմիսի մէրամըստա պուլուսուսօ-
րուզ տէեու Մենտորումուզուն տախի նազարը ըաղպէթ-
տէն տիւշմէյէճէյի ազատէի պէրահին տիր :

Յ. ՆՈՒԱՊ

ՖԱԶԻԼԷԹ ՎԷՍԱՍՏԷԹ

« Սա'լք Ֆազիլէր շաեանը իգգէր տիր »

Արիստոտէլ

« Ինսանա՝ Ֆազիլէրտէն գէյրի հե'ր նետէ վերսէնիգ՝ անըն
« սաատէրի իջիւն պիր շէյ հքմիշ օյմագսընըգ »

Պշատոն (Էֆլաթուն)

« Զեմինտէ հեք շէյ քեպտիլ օյմուշ տուր , սալք Ֆազիլէր
« տիր քի քեպտտիւլտէն ա'րի վէ շեմսին լեքեսիգ զիեասը
« կիպի պագի տիր »

Վոլգեու

« Ֆազիլէր օյմատըգճա սաատէր օյսմագ »

Ցիտրոյ

« Պահարըն իլք կիւնէրինտէ պիլէ՝ պիր նեվճիվանըն Ֆա-
« զիլէքինտէն տա'նա ագ լեքաֆէր վար տըր »

Վոջլարկ

« Մեսերրէք՝ չօգ քերրէ պաղք իլէ ըհֆագէր հքմեգ , ամ-
« մա սեֆալէրտէ պիլէ՝ Ֆազիլէրտէն այրըլմագ »

Մատամ Դանսէն

Քիւրդէի արզըն հէր թարափընտա միւթէմէքքին վէ իգլիմ , մէմէքէթ , լիսան , տին , տաէթ վէ սայիր հալ ու քէյֆիյէթ իլէ միւլսթէլիֆ պիր ճիւմլէ էֆրատը պէշէրէ միւշթէրէք պիր արզու վար իսէ՝ օ՛ տա Սաատէթ արզուսու տուր քի , խըլգէթի տէմտէն պու անէ գատար անըն իսթիհսալը ուղրունա հէ՛ր նէվ Ղայրէթ վէ զահմէթի իլսթիեար էթմէմիշ հի՛շ քիմիէ պու- լունմաղ :

Սաատէթ իշիւն ինսան հէր մէշազգաթա կիրիֆթար օլուր , տէրեանըն տալլալարըլա ուղրաշըր , մուհարէպէնին աթէշլէ- րինէ աթըլըր , կիճէնին ույգուսունու զա՛յ էտէր , կիւնտիւղիւն սէֆասընտան վազ կէշէր , աֆիյէթինէ պագմազ , բահաթընը ա- րամազ , վէ պու կիպի հէր ճինս ֆէտաքեարլըզա մուգապիլ պո՛ւ միւքեաֆաթը մէ՛մուլ էտէր :

Լաքին նէ՛ աճսյիպ քի , միլեօնլար արսաընտա պիլէ պու արզուսունա նայիլ վէ սա՛ատէթէ մայիք օլանլար փէ՛ք նատիր վէ խարիճտէն սա՛ատէթի կէօրիւնէնլէր տախի , հէման հէման պիլա իսթիսնա անտէն մահրում տըրլար :

Պունուն սէպէպի թէֆթիշ էտիտիքտէ կէօրիւլէճէք տիր քի՛ պիլ սաատէթի՛ օլմատըզը մահէլտէ արարըզ վէ անըն իսթիհսալը իշիւն լազըմ կէլէն վասիթալարըն ինթիլսալընտան աճիլ իլ , վէ ֆիլ վագի՛ , չօգ քէրրէ , ֆիլան միգտար սէրվէթ՝ պիլի պա- տտէթի գըլար զէհապընտա իքէն՝ անա տէսթրէս օլտուղումուզ- տա հի՛շ պիր մահզուլիյէթ հիսս էթմէյիզ , տէօվէթ եախօտ միլլէթ ումուրունտա ֆի՛լան տէրէճէյի հայիզ օլմագ պիլգէ մու- ճիպի սաատէթ կէօրիւնիւր իքէն՝ այնի արզսլարըմըզա նայիլի- յէթտէն սօնրա՛ հըրսը շէօհրէթիմիզտէ օ՛ նիսպէթտէ քէսպի շիտ- տէթ էտէր վէ էսքի բահաթըմըզը արարըզ , իլլում ու ֆինուն սայէսինտէ հազիգաթէն մէս՛ուտ օլմագ մէ՛մուլու իլէ էմէքէր սարֆ վէ հիքմէթ , մա՛րիֆէթ վէ էլսինէ թահսիլ էտէր իսէքտէ՛ եինէ տէրունիմիզտէ պիր սէֆա վէ գանա՛աթ հիսս էթմէյիզ , մուհապպէթ տէրեասընա դարգ օլուպ ասըլ սաատէթ օրատա պուլունուր վանը իլէ տիւնեալը ունուտուր իսէքտէ՛ ճիւլի միւտտէթ սօնրա քէնտի քէնտիմիլի եօրուլմուշ , օսանմըզ վէ ալ- տանմըզ պուլլուրուզ :

Էօլէ իսէ սաատէթի հաղիգիյէ նէրէ՛տէ տիր :

— Քիթալը մուգատտէս , թարիս վէ աղլ պունա ճէվտպէն՝

ասըլ սաատէթին սալթ ֆազլիքսոտ միւնտէրիճ պուլունտուլունու պէյան վէ թէճրիւպէ տախի պուլունու իսպաթ էթմէքտէ տիր :

Հիչ չիւպհէ եօգ սուր քի , խալիգի Մութլագ հազրէթլէրի ինսանըն սաատէթի իչիւն՝ լէզայիլի թապիլիյէ , սէրվէթ , մէսնէտ , աֆիլէթ , իւմ վէ էմսալը միսիլու թարիգի սա'ատէթէ տէլալէթ էտէպիլէն վասիթալար թայեին վէ թախսիս էթմիլ , վէ ինսան , պու տիւնեաեա՝ միհնէթլէ ֆանի վէ վահի պիր էօմր կէչիրմէք իչիւն կէլմէմիլ տիր , լաքին թապիլէթի ինսանիյէ իգթիզասընճա հէր ատէմտէ էօյլէ պիր մէյլ վար սըր քի , էմսալը արասընտա ֆայիգ վէ ճիւմիէ շէյտէ քեամիլ օլմաեա հասրէթ շէքէր վէ քէնտիսինտէն տահա ալիւմ , տահա գէնկին , տահա մէ'օթէպէր վէ տահա կիւզէլ պիրինի կէօրտիլիւ կիպի , քէնտինին մալիք օլտուղու հէ'ր շէյ արթըզ կէօգիւնէ նազըս վէ տուն կէօրիւնիւս՝ հալընտան խօշնուտսուզ վէ պիւսպիւթիւն րահաթսըզ օլուր :

Ինսանըն՝ րիւճհանիյէթէ , ազամէթէ վէ քէմալէթէ տօլրու մալիք օլտուղու պու մէյլ , հատտ վէ տէրէճէսինի թէճափուզ էթմէտիյի հալտէ փէսէնտ օլունաճագ պիր շէյ իսէտէ սա'ատէթի միւնթիճ օլան , վէ Յիսուս Գրիստոս էֆէնտիմիլին « Ելեւրուք կատարեալ , որպէս և Հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է » (Սէմալի փէտէրինիզ կիպի սի'զտէ քեամեւ օլունուզ) քէլամընտա իյմա էալիլէն քէմալէթ պա'շգա շէյ տիր :

Պիւթիւն քեայինաթտա մութլագ սուրէթտէ քեամիլ շէյ եօգ սուր , վա'ր իսէ օ' տա սալթ Ճէնապը Հագգ սըր , պինապէրին , հէ'ր ա'լիւտէն տահա ալիմի , հէր գէնկինտէն տահա գէնկինի , հէր շէճի'տէն տահա շէճի' պուլունուր , պուլունմասա , վէ կեահտա պիր չիրքէթի պէշէրիյէտէ միւֆրէտ , եա'նի թէք պիր մէվգի' թուլմուշ քիմսէլէր պիլէ զուհուր էթսէ՝ անլէրին միւտտէթի էօմրիւ զայէթ մահտուտ սըր : Շու հալտէ՝ պիր քիմսէ Էֆլաթուն գատար հիքմէթ սիլսին , սօնրա սօնրա աճիզ պիր մախլուզ օլտուղունու իթիրաֆ էտէրսէ , Սամիսոն գատար գուվվէթլի օլտուն , նիհայէթ գուվվէթինի քէնտի հէլաքընա իսթի'մալ էթմէյէ մէճպուր պուլունուրսա , Ալէքսանտր գատար շէօհրէթ քէսպ էթսին , ագըպէթ շէպապէթի էօմրիւնիւ իյշ ու իչրէթէ ֆէտա էտէրսէ , Սողոմոն գատար ալիւմ օլտուն , էնճամ հէր շէյի ֆանի վէ պաթըզ պուլուրսա , վէլհասըլ Պոնափարթ

գատար սալթանաթ սիրսիւն , սօն կիւնլէրինի տէնիզէր օրթա-
սընտա վէ պիեապան ճէզիրէլէրտէ կէշիրմէյէ հիւքմ օլունուրսա ,
արթըզ , ասըլ քէմալէթին վէ հազիգի սաատէթին իւմտէ , սէր-
վէթտէ , շէճաաթտա վէ շէօհրէթտէ պուլունմատըղընա ինան-
մազ թապիի տէյիլմի տիր :

Էօյլէ իսէ , պու քէմալէթէ վէ անըն նէթիճէսի օլան սաա-
տէթէ տէթրէս օլմաք իշիւն՝ թէպէտտիւլտէն վէ թէղայեիւր-
տէն միւնէզգէհ , իսլալտէն վէ գէվալտէն պէրի , միւքէմմէլ վէ
միւհպպէտ ախէր պիր վասիթա ինթիխապ էթմէք լազըմ՝ կէլիր
քի , իշթէ օ՝ տախի Ֆազիլէք տիր :

Ֆազիլէթ՝ էօյլէ պիր խազինէ տիր քի « նէ կիւվէ , նէ յիտս
պօզար » , էօյլէ պիր թախթ տըր քի էսասը զայէթ միւհքէմ
տիր , էօյլէ պիր իլմ տիր քի ինսանա հաեաթ վէրիւր , էօյլէ պիր
շիշէք տիր քի ասլա սօլմազ վէ էօյլէ պիր միւհէվէնէր տիր քի
գըլմէթ թազտիր էաիլէմէզ , վէ նէ՝ կիւզէլ քի , պու խազինէ՝ պիր
պանքէրին քացասընա , պու թախթ՝ պիր հիւքմտարըն սալթա-
նաթընա , պու իլմ՝ պիր Ֆէյլէսօֆուն ագընա , պու շիշէք՝ պիր
կէնճ գըզըն կէօքսիւնէ վէ պու միւհէվէնէր՝ պիր գրալիշանըն թա-
ճընա մախսուս վէ միւհհասըր օլմայուպ՝ տուլ գարընըն գալպին-
տէ , սաֆտէրուն չօպանըն խայմէսինտէ , գէվալը ֆազիրին գա-
ֆասընտա , սապի մա՛սուսուն եիւզիւնտէ վէ խըզմէթճի խա-
թունուն աընընտա տախի պիւլա թէֆրիգ պուլունապիլիր :

Ֆազաթ Ֆազիլէթ նէ տիր :

— Ֆազիլէթ լուղէթինի թէքմիլէն թահտիտ վէ թա՛րիֆ էյ-
լէմէք գօլայ տէյիլ իսէ տէ , էֆքեարը ումուսիյէտէ զաթէն մա-
լիւմ օլտուղու մա՛նա քեաֆի օլուպ՝ իլմի ախլազ մուսլիմէրի-
նին վէրտիյի թահտիտէ տախի հաճէթ կէօրմէյիզ :

Հէր ատէմ պիլիր քի Ֆազիլէթ տէնիլէն խասսիյէթի մէմ-
տուհէնին չօք թէֆէրրիւաթը օլուպ , անլէրտէն՝ ախլազտա
սաֆվէք , մէպտիտէ սիպաք , ամիլտէ իսքիգամէք , քիլամտա
խալիսէք , ճէմճիցսիք մուհապպէք , միւհքաճլարա շէֆգաք ,
մաղտուրլարա մէրհամէք վէ էմսալը՝ է՛ն գիեատէ չաեանը է-
հէմիյէթ վէ պունըրըն իճրասընա միւտապիւմ պուլունան քիւմ-
սէլէր ֆազիլ վէ քեամիլ ա՛տտ օլունմաեսա չայէսթէ տիրլէր :

Էլպէթտէ , էֆքեարը ումուսիյէտէ բաղպէթտէն տիւշմիւշ
վէ ինսանլար արասընտա լիեազ աթսըզ թանըլըշ իքէն՝ հազի-

գալթը հալտէ ֆազիլէթ սահիպի քիմսէլէր պուլունտուղու կիպի, զահիրէն հէր նիվ՝ խասայիսի մէրդուպէ իպրազ էտէն, կիճէ կիւնտիւզ տու'աեա վէ քիլիսաեա գօշան, քէնտի քէնտիսինի հալիմ վէ սէլիմ կէօսթէրէն նիչէ՝ ֆէրսլէրտէ վար քի՝ անլէրին ֆազիլէթի սախթէ տիր :

Ասըլ ֆազիլէթ իսէ, պալատէ մէզքիւր թէֆէրրիւ'աթըն ֆի'իլէն իճրասընտան իպարէթ օլուպ՝ խարիճտէն իզհար էտիլ-մէսէ պիլէ, գալպ տէրունինտէ վէ վիճտան մահքէմէսինտէ թա'րիֆի նազապիլ պիր մահզուպիլէթ հասըլ էտէր :

Խալիս ֆազիլէթին սէմէրէսի սալթ ոլու գատար տա տէյիլ տիր, անըն սայէսինտէ ինսան՝ ֆասըզ քիմսէլէրին հասրէթ չէք-տիլի արպուլարտան տգատ օլուպ գանա'աթ վէ խօշնուտիլէթ իլէ կէշինիր, ճէմիլէթի պէշէրիլէ արասընտա շան ու չէօհլէթ գազանըր, 'ատի մէրթէպէտէն 'ալի մէսնէտէ թէրէֆֆի'ւ վէ ֆազըրը հալտէն զանիմէթէ թէհաւվիւլ էտէր, հէր իշտէ մու-վաֆֆազ վէ հէ'ր եէրտէ միւշէրրէֆ օլուր :

Խալիս ֆազիլէթ՝ չօճուղա լէթաֆէթ, քեամիլէ ճէսարէթ վէ իխթիեարա մլ ֆիսէ'րէթ մուճիպի օլուր, վէ անա մալիք օլան քիմսէ՝ քէնտի շախսընը սաատէթի գըլտըգտան մա'տէ, սիյրէ-թիլլէ պիւթիւն ինսան ճինսինէ պիր նիւմուռնէ վէ ամէլիլէտէ էօյլէ մահիր պիր մուալլիմ վէ էօյլէ պէլիզ պիր վա'իզ օլուր քի, չօգ քէրրէ քիւրսիի հիւքիւմէթտէ գայիմ օլանլա'րա պիլէ հայ-րէթ վէ իպրէթ վէրիւր, վէ պէօյլէ պիր շախս տիւնեա նի'յմէթ-լէրինտէն վէ 'էօմը սէֆալէրինտէն հէր նէ գատարտա մահրու' պուլունսա՝ երինէ սա'ատէթի տիր, պիրա հազիգի քէմալէթ վէ ազամէթ էյէր ինսան գըսմը իշիւն իհթիմալտէն իսէ՝ օ տա պո'ւ տըր, վէ պու սէպէպտէն տիր քի, ֆիթապը չէրիֆտէ մէզքիւր Յոմսէֆ վէ Դանիէլ կիպի, ֆիլիսամըզ թարիխինտէ մէսթուր Լուսաւորիչ վէ Սանդուխտ կիպի վէ եէնի ա'սըլարտա մէշուր Ֆրանզիլն վէ Ուռլինկթըն կիպի պէվաթ՝ պինլէրճէ ֆաթիլէրտէն տա'հա ազիմ պիր նամ քէսպ էյլէմիլլէր տիր :

Լաքին, պու ճիւմէսինտէն տահա պէօլիւք վէ տահա մու-հիմմ պիր միւքեաֆաթ վար տըր քի, ֆիլ հազիգա ֆազիլէթ սէմէրէսի վէ սաատէթ վէսիլէսի տիր :

Պէնիի ատէմ տիւնեատա պիր միւտտէթ չօճուղուք օյուն-լարը իլէ, պիր գէման կէնճիլքէհէվալտըր իլէ, պի'ր վաղըթտա

փարա թամա՛ը իլէ իշթիղալ վէ միւստէթի Էօմրիւնիւ հիսս էթ-
մէյէրէք իթմամ էտիպ՝ պիրտէ պաֆլէթէն քէնտի քէնտիսինի մէ-
զարըն եօլունտա կէօրիւր :

Ա՛հ, պու զալիմ տազիգէնին տէհշէթինի քի՞մ թախֆիֆ էտէ-
պիլիւր , վէ անտէ հիսս էտիլէն ճիկէրսուզ հէյէճանը նէ՞ չէյ թէ-
սէլի գըլապիլիւր : — Ֆաղիլէ՛թ , ֆաղիլէ՛թ :

Էճէլին սիեհա հիէրտէսի քիւշատէ օլունտուզու կիպի , ինսան
տախի հէման պիւթիւն Էօմրիւնիւն վազա՛ւլարընը թաշթը նա-
զարընա ճէլպ էտէր , ամմա , պու վազա՛ւլար արասընտա՝ ա-
նըն կէշիրմիշ օլտուզու մութանթան տէվրէր , սէֆալը կիւնլէր
վէ է՛ն խօշ տազիգէլէր պիլէ տօնուգ պիր ըէնկտէ կէօրիւնիւր
իքէն՝ ֆաղիլէթ սուէլլէրի պիրէր կիւնէշ կիպի՝ մուզալլամ կէօզ-
լէրինի թէնվիր վէ միւքէտտէր ճանընը թէշվիգ էտէրլէր : Խշթէ
թամ պո՛ւ սըրատա տըր քի՛ անըն մալիք օլտուզու ախազը հա-
սէնէ՝ էլմաստան զիեատէ փարլազ կէօրիւնիւր , անըն ալլաեան
տուլ զատընա վէ սըզլաեան եէթիմ չօճուզա էթտիյի իմտապ՝
Սահարա չէօլլունտէ հուպուպ էսէն պատը նէսիմտէն զիեատէ
ֆէրրահպախշ օլուր , անըն կէնճլիք թէճրիւպէլէրինէ վէ թապի-
յէթ իղֆալաթընա գարշը կէօսթէրտիյի մէրտլիք վէ ճէնապ գուվ-
վէթի՛ պիր ճիհանկիրին օրտուլարընտան զիեատէ ճէսարէթ վէ-
րիր , անըն խըզմէթ , մէ՛մուրիյէթ վէ մուամէլէլէրտէ խպրազ
էթտիյի իսթիգամէթ վէ պիլ միւզապէլէ լաեռզ պուլունտուզու
ա՛ֆէրինլէր՝ պիր պիւլպիւլիւն թէրէնիւմիւնտէն զիեատէ թէ-
էսիրլէ ըուհունա թէսէլի վէրիր , անըն քիլիսա վէ մէքթէպ կի-
պի խայրխաշլըզ մազսէտլէրինէ սարֆ էթմիշ օլտուզու հէր պիր
մանկըր՝ սանտըղընտա սազլատըզը պիւնլէ՛րճէ լիւրալարտան պի-
եատէ մէսրուր գըլար :

Էվվէթ , պիր չախսըն ամալը խայրիյէսի վէ խտոպիսի մէմ-
տուհէսի՝ Էօլիմ եաթաղընտա անըն կէօլիւ Էօնիւնէ զուլէթ
սաշան քէսիֆ պուլուլթար արասընտա՝ միւնիր եըլտըզար կիպի
լէմա՛ն էտէրլէր :

Պէօյլէ ֆէրազը պալ իլէ տիւնեատան միւֆարըզէթ էտէ-
պիլէն քիմիէյէ նէ՛ մութլու . . . :

Էօյլէ իսէ , քէմալէթ վէ ազամէթ արամազտա օլան հէր
զսթըն , հէմ քէնտի ամէլինտէ ֆաղիլէթ իպրազ , հէմ էվլատ-
լարընը պու թարիգէ իսալ էթմիք իշիւն չլաշն կէլէն հէր չա-

լէյի իճրա էթմէսի 'ազիմ վէ 'ազիզ պիր պօրճ արը :

Ֆազիլէթ սաատէթին թարիգի տիր վէ Լաթին տարպը մէ-
սէլի ֆէհվասընճա՝ « Միւհպպէտէն եէշէրմիշ վէ շիշէքլէնմիշ
զալըր » , (virtus semper viridis) :

ՓԵՐՀԻՁ (պահք)

ՀԵՁԶԸ ՍԸՀՀԷԹ ՆՕԳԹԱՅԻ ՆԱԶԱՐԸ ԻԼԷ

Էմրի ըիեազէթէ ըիայէթ էթմէք , եանի , նէֆսին հէր
նէվ մաթլուպաթ վէ արզուլարընը տայիրէի զապթա կէ-
թիրմէք՝ սըֆէթի ինսանիյէյէ էն ղիեատէ լաղըմ՝ կէլէն
պիր ֆազիլէթ օլտուգտան մա'տէ՝ էսքի վէ եէնի պիլ
ճիւմլէ թապիպլէր շէհատէթի մուճիպինճէ վիճուտուն
աֆիյէթինէ տախի էն ազիմ մէտարլարտան պիրի տիր :

Ինսանըն վիճուտունու թէրքիպ էտէն ազալարըն հէր
հանկըսը լաղըմընտան ղիեատէ իսթիմալ օլունուպ եօրու-
լուրսա՝ աֆիյէթի պէտէնիյէ իւղէրինէ ֆէնա սուրէթտէ
թէ'էսիր էտէր :

Փէրհիզի թէէսիս էտէն զաթլարըն մադսէտի՝ իշթէ
պու սուրէթլէ ինսանը պիր միւստէթ էնվայի թաամլար-
տան վէ էզվազ վէ հուղուզաթը նէֆսանիյէտէն թա-
թիլլէ հէմ վիճուտա իսթիրահաթ , հէմ ըուհա 'իթիլա
վէրմէք օլմուշ տուր :

Վէ ֆիլվազի՝ տէ , կէրէք պօղազընը , վէ կէրէք սա-
յիր հասսէլէրինի թուլթուպ փէրհիզէ ըիայէթ էտէն քիմ-
սէլէրին ուզուն միւստէթ վէ սըհհէթի քեամիլէ իւղրէ
եաշատըղը թէճարիպի միւթէատտիտէ իլէ միւսպէթ պիր
քէյֆիյէթ տիր , քի աթի իւզգիւքը պիր գաշ միսալլէր
իլէ տախի թաստիդ օլունապիլիր :

Պղատոնուն չայիրտէրի տէրէր քի, թաամլարն խա-
ֆիֆլիյի՝ տէյիլ սալթ թաամ վագթը՝ իլլա ֆէրտասը
կիւնտէ տախի վիճուտուն բահաթլըղընա վէ գէհնին ա-
չըգլըղընա սէպէպ օլուր, պիլաքս, իֆրաթ տէրէճէ
թաամտան սօնրա՝ ինսանըն պաշը աղըրլաշըր, վիճուտու
եօրուլուր, ախլագ՝ ֆէսատա, զիհն աախի՝ իխթիլալա
տիւշար օլուր:

Թիրաքօ՝ ասլա իշկի գուլլանմատըրընտան՝ 40 նէֆէր
էվլատա մալիք օլմուշ վէ 40 ատէտտէ՝ քիթապ թէէլիֆ
էթմիշ տիր:

Ս. Օգոստինոս՝ էօմրիւնիւն սօնունա գատար մէօթէ-
տիլ սուրէթտէ թա՛ամ էթմիշ տիր:

Անակրէոն՝ պիւթիւն էօմրիւնտէ սալթ գուրու իւզիւմ
իլէ կէչինմիշ վէ ուզուն միւտտէթ տէ եաշամըշ տրր:

Էսքի վագթըն ճգնաւորլարընտան չօղու եալընըղ նէ-
պաթաթ վէ քէօքէր իլէ եաշամըշլար վէ հէր պիրինին
էօմրիւ 100 սէնէտէն զի՛րատէ օլմուշ:

Գատիւմ հէքիմէրտէն Կալինոս տէմիշքի, վիճուտուն
քէսպի գուվվէթ էթմէսի՝ թա՛լիմի վիճուտա պահք
թուլթմաղա մէրպուլթ տըր:

Պարթօլին՝ հէր վագըթ տարթը իլէ եէմիք եէր իմիշ:

Գին՝ տէմիշքի, ալիւմ վէ ագըլլը օլմագ իսթէյէն՝
միտէսինի իֆրաթ տէրէճէ տօլտուրմամալը:

Գալօնուն հիքեայէսինէ նաղարէն Յուլիոս Կեսար (Չէ-
զար) փէրհիղ վասըթասիլլէ ճիւմհուրիյէթի խարապ էթ-
միշ տիր:

Քէզալիք, պիզղաթ Չէզար՝ չիշման Կրասոստան տէյիլ՝
իլլա վիճուտու զայիֆ Պրութոստան գօրգտուղունու տէ-
ֆա՛թլա պէյան էթմիշ վէ հաթթա Կրասոսա զալէպէ
չալմըշ իքէն՝ Պրութոստան մաղլուպ օլմուշ տուր:

Տերտուղիանոս նագլ էտէր քի, Րօմալըլարն սօֆրա-

սընտա ճինս ճինս չէրէզլէրին իսթիմալը չօղալտըգտան
սօնրա հէքիմլէրին իշի արթմըշ :

Դիողինէս՝ կիւնիւն պիրինտէ , շայիրտլէրի հուզու-
րունտա աշըրը տէրէճէ թաամ էտէն պիր խօճայա պիր
սիլլէ տարպ էթմիշ տիր :

Գօրնարօ նամ զաթ տախի շէտիտ փէրհիզ իլէ ուզուն
միւտտէթ եաշամըշ արր :

Իւտէպանըն էֆքեարընա նազարէն , լազըմընտան զի-
եատէ թաամ իլէ շիշմանլանան ատէմլէրին՝ իլում ու ֆի-
նուն թահսիլինէ գապիլիյէթլէրի ազ օլուր , զայիֆ վէ
փէրհիզքար քիմնէլէր իսէ՝ հէր մարիֆէթտէ իպրազը լի-
եազաթ էտէրլէր վէ պիւթիւն նիյեթ վէ մազսէտլէ-
րինտէ նայիլի մէրամ օլուրլար :

Պունտան մա՛տա , շիշմանլար ալէլումում նիւզուլ վէ
միտէ պօզուգլուզուլ վէ սայիրէ կիպի իլլէթլէրէ մայիլ
վէ միւպթէլա օլուրլար :

Իսպաթա հաճէթ եօգ տուրքի , ինսանըն աֆիլիյէթինի
իխլալ էտէն սէպէպլէրտէն էն չօղու թաամճա տիգգաթ-
պրզլըգ տըր , վէ կէրէք էսքի վէ կէրէք եէնի զէման-
լէրտէ իլաճ հալընտա փէրհիզ թուլթտուրմագ ատէթի
մէվճուտ տուր :

Պու գատար միւթալաաթ իլէ՝ պէլքի , փէրհիզին
հըֆըք սըհհէթճէ մէնֆաաթը անլաշըլապիլիր , ֆազաթ
պունուն իլէ պէրապէր էհալիմիզ արասընտա պահք միւ-
նասիպէթիլլէ էօյլէ ատէթլէր վարքի ֆայիտէտէն զիեա-
տէ մազարրաթ իյրաս էտէրլէր , մէսէլա . պահք հաֆ-
թալարընա կիրէճէք բարէկեցդան կիճէլէրի աշըրը տէրէճէ
վէ գարմագարըշ թա՛ամլար իլէ միտէյի իխլալ էթմէք
կիպի , վէ զայրիհիւմ :

Շուրասընը տախի պիլմէք լազըմ կէլիրքի , պահք
թուլթմաղա յիճուտինին՝ թէհամմիլիւ օլմայան քիմնէ-
լէրէ՝ քիլիսա միւսաատէ էթմիշ տիր :

Լ Է Թ Ա Յ Ի Ֆ Ի Ա Ս Ա Ր

Է Ր Մ Է Ն Ի Ի Լ Է Գ Ը Պ Թ Ի

Րիվայէթ օլունուր քի էվլէլէրի տիյարը Մըսըրտա ղէնկին պիր էրմէնի՝ եարը սատըգ ղանն էյլէտիյի պիր Գըպթի գօմհուսունա էմանէթէն պին լիրալըգ միւճէվհէրաթ թէրք էտիպ սէյեահէթէ չըգմըշ վէ ալթը մահ գատար էթէպէրու կէզտիքտէն սօնրա խանէսինէ ալտէթ էթտիկինտէ մէգըիւր էմանէթի կէրի ալմագ իւղրէ մէրգում Գըպթիյէ միւրաճա'աթ էթմիշ իսէ տէ՝ Գըպթի հէման վատիի ինքեարէ սափուպ զափալը էրմէնիյի ա. տէթա չըլտըրթմըշ օլտուղունտան՝ վուգու'ը հալ պիր թագրիպ հիւքմտարը տէվրանըն գուլաղընա վարընճա հիւքմտար ճէնապլէրի մէրգում Գըպթիյի տիվանընա ճէլպ էտիւպ սիւվալ ճէվապ էտէր, Գըպթի՝ պիր թագըմ եէ. մին պիլլահլար էտէրէք էօյլէ պիր էմանէթ ալմատուղընը իֆատէ վէ թէքրար պէ թէքրար իսրար էյլէտիյինտէն՝ հիւքմտար տէր հալ իքիսինին տախի գանթարա վուրու. լարագ թարթըլմալարընը էմը էտէր, վէ պունուն իւղէ. րինէ իքիսի տախի թարթըլարագ էրմէնինին աղըրլըղը 75՝ Գըպթինին իսէ 55 գըյեէ կէլմէքլէ « Հա'յտի, իքինիզտէ կիտինիզ, պէն սիզի չաղըրըրըմ » տէր վէ սալը վէրիր, Խային Գըպթի պէօյլէճէ ուճուղ գուրթուլտուղունա սէ. վինէրէք վէ պիզիմ էրմէնի իսէ պու հալտէն պիր չէյ ֆէհմ էաէմէյուպ հէր տիվան կիւնիւ հիւքմտարըն եօլու իւզէ. րինտէ պէքլէյուպ տուրուր վէ հիւքմտար կէշտիյինտէ, ա'ման պէնի չաղըրսըն էմէլիյլէ իւսթ իւսթ սէլամպուպ իքի գաթ օլուր, հիւքմտարըն իսէ օլ գատար եիւզ չէ. վիրուպ կէօրմէմէզլիկէ վուրտուղունտան՝ մահզուն մահ. ղուն աղլալըր իքէն թամ պիր սէնն կէչէր, պիրտէ կիւ.

նիւն պիրինտէ հիւքմտար կէրէք Դրպթիյի վէ կէրէք Էր-
մէնիյի զաֆլէթէն տիվանքնա ճէլպ էտիպ պէ թէքրար
թարթըլմալարընը էմր էտէր, ֆագաթ պու տէֆա՛ Դըպ-
թինին աղըրըղը 85 վէ Էրմէնինքի իսէ 45 կէլտիյինի
հիւքմտար կէօրիւնճէ՛ « Կիտի՛ սէնի խային, պու պիչէ-
րինին մալընը եէյէ եէյէ եաղ պաղլամըչսըն, հալ պու-
քի՛ պու զալալը էօմրիւնիւն գաղանճընը սանա գափտը-
րըպ քիւլլի փէրիչան օլտուղունտան՝ վիճուտինին Էրիմէ-
սինէ սէպէպ օլմուչսուն » տէյէրէք պաչքնա գըզտըրըլմը
պիր թաա կէչիթիլմէսինի էմր էյլէր, իշթէ օլ անտէ Դըպ-
թի՛ ամանա կէլիպ ալտըղը էմանէթի իգրար վէ հաթթա
իքի միսլինի տախի էմրի հիւքմտարի իլէ թաղմինաթ օ-
լարագ վէրիպ կիւճպէլա թախիսի կիրիպան էյլէր :

(Արապիտէն)

Տ Ո Ւ Ր Ո Ւ Պ Ը Է Մ Ս Ս Լ

Թաթըլ տիւ, կիւլէր եիւզ՝ տիւշմէնին գօլունու պիւ-
քէր : Խայր սէօյլէ գօմշունա՛ խայր կէլսին՝ պաչքնա :
Տաղ տաղա գալուշմաղ, ինսան ինսանա գալուշուր : Զէր-
րէ գատար իման՝ տիւնեա գատար կիւնահա եէթէր :
Ճիհան եըգըլըր զուլմ իլէ, տէյիլ գաղմա քիւրէք իլէ :
Իսթէր միւտտա՛ի, իսթէր միւտտա՛ի ալէյհ օլ՝ տօգուղու
վէրմէյինճէ օնու գօփարամաղսըն : Պիր կէմի տօնանրը
պիր գըզ տօնանմաղ : Պիր պապա տօգուղ օղլու պէսլէր,
տօգուղ օղլու պիր պապայը պէսլէմէղ : Ագ ագչէ՛ գարա
կիւն իչիւն տիր : Գաղանմայընճա գաղան գայնամաղ :
Գուլտան հարէքէթ՝ Մէվլատէն պէրէքէթ : Գիմինին փա-
րապը քիմինին տուա՛սը : Օրմանա պիր պալթա կիրմիչ սա-

փը քէնտինտէն : Տանըշան տաղը աշմըշ , տանըշմանեան
տիւզ օվատա շաշմըշ : Ար՝ ինսանա , պար՝ հայվանա եա-
գըշըր : Եիւզիւ կիւզէլտէն գրրգ կիւնտէ օսանըլըր , խու-
յը կիւզէլտէն գրրգ եըլտա օսանըլմաղ : 'Աճուլ (աճէլէ
էտէն) հիշ պիր իշէ րէճուլ (իշ պիրիճի , քեամիլ) օլա-
մազ : 'Ագլ սա՛յ իլէ օլմազ , տօղուշ տըր , ամմա ա՛գլ գա-
ղանընա՝ քէֆչէի իգպալ լազըմ : Սէվ սէնի սէվէննի վէլէվ
խաքէ եէքսան իսէ , սէվմէ սէնի սէվմէյէնի վէլէվ Մըս-
րա սուլլթան իսէ :

(Լեդայիֆի Ասարտան)

Գ Ր Ա Կ Ա Ն

Գ Ե Ր Ե Զ Մ Ա Ն

Երեկոյեան բոցերն տժգոյն
Կը շողշողան վարդափողփող ,
Եւ դարկահար կուսի մ'հանգոյն
Նուաղ արեւ կը սփռէ շող :

Լուսինն արծաթ իւր դանդուրներ
Զերդ կոյս , ճակտին շուրջը սփռած
Կը փալփըլի , շաղ ու շողեր
Կաթկթելով վերայ շիրմաց :

Յուրտ նոճեաց տակ ոյց տերեւներ
Հծծեն մահու փսփսուքով
Խոր խորատներ և ցուրտ քարեր
Տեսնեմ լուսնոյ դալուկ փայլով :

Ուր համայն տենչք թաղին անյոյս ,
Ուր կը փչրին փառաց ալիք ,
Ուր մթննան յոյս , սէր և լոյս
Ուր բոյր մահու չնչէ հովիկ :

Ուր կը խամրի ամեն հասակ ,
Ուր թառամին վարդ և ծաղկունք ,
Ուր ողբագին կ'երգէ սոխակ ,
Եւ ուր հողերն ծծեն արցունք :

— Այլ այդ վհէն , անմահութեան
Անոյշ բուրմունք և լոյս բղխին ,
Եւ մարդ՝ կենաց տալով վախճան
Անտի թռի ի վեր յերկին :

Դրախտին սեմն ու դուռն է այդ
Մութ վիհն , — վե՛րջ ունայն կենաց ,
Անդ կը փութայ մարդ գայթ ի գայթ
Պատիր վայելքն իսպառ թողած :

Առաքինւոյն ճակատն ի լոյս
Ի պսակ փայլի անդ յաւիտեան ,
Անմահ դիմօք ժպտի Յիսուս :
Սիրելի է , ո՛հ , գերեզման :

Արմենակ Ն. Նազարեթեան
վ. Կ.

Ե Ր Գ

[Սթիտէքի զայէթ կէւզէլ երգի օգույուպ մէալընը թէք-
միլէն անլամալարընը գարիինի քիրամ հազարաթընա մախսուսէն
թասվիյէ էտէրիզ :]

Մտերիմ ընկեր

Բարի, գեղեցիկ, առաքինի ընկերը մարդուն
Փայլեցնում է արևի պէս պատկերը մարդուն :
Ի՛նչ մարդ ունենայ իւր մօտը հաւատարիմ ընկեր՝
Յերեկի նման անցնում է մութ գիշերը մարդուն ,
Կեանքի նուիրես ընկերի լաւին՝ քիչ է դարձեալ ,
Այնպէ՛սն է հոգեկան լուսատու լապտերը մարդուն :
Ընկեր եմ ասում, աստուածավախ , ճշմարիտ ընկեր ,
Որ բարձրացնէ աստիճանը միշտ վերը մարդուն :
Թշնամիները իւր վրայ քալած ժամանակը ,
Կտրիճ հարազատ ընկերն է սուսերը մարդուն :
Ով որ ունենայ հարազատ ընկեր Ջիւան աշըղ ,
Ձի սպիտակիր ամենեւին մէկ հերը մարդուն :

Ա. Ղ. Բ. Ի. Ի. Բ.

امده بعد (—) ۱۵
مسافر